

Nr 297.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen med förslag till förordning angående beskattning av vissa sockerlösningar m. m.; given Stockholms slott den 25 april 1913.

Med åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen antaga härvid fogade förslag till

dels förordning angående beskattning av vissa sockerlösningar, dels ock ändrad lydelse av anm. 1 under rubriken 160, socker, ävensom av anm. under rubriken 161, sirap och melass, i gällande tulltaxa, att gälla från den dag Kungl. Maj:t bestämmer.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förbliver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Theodor Adelswärd.

Förslag

till

förordning angående beskattning av vissa sockerlösningar.

Härigenom förordnas som följer:

För sockerlösningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, färglösa eller med en askhalt ej överstigande 1.3 procent av torrsubstansens vikt, skall, vare sig de inom riket tillverkas eller dit införas, vid utlämnande till fritt bruk erläggas skatt, i enlighet med vad i fråga om socker i förordningen den 11 oktober 1907 angående beskattning av socker är stadgat.

Förslag

till

ändrad lydelse av anm. 1 under rubriken 160, socker, ävensom av anm. under rubriken 161, sirap och melass, i gällande tulltaxa.

160. — — — — —

Anm. 1. Sockerlösningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, ej till honung hänförliga, färglösa eller med en askhalt, ej överstigande 1.3 procent av torrsubstansens vikt, hänföras till raffinerat socker. Övriga sockerlösningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent polariserat socker, hänföras allt efter sin beskaffenhet till sirap eller honung.

161. — — — — —

Anm. Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas en av tillverkaren på tro och heder avgiven försäkran, att sirapens askhalt överstiger 1.3 procent av torrsubstansens vikt samt att den genom direkt polarisation bestämda sockerhalten i torrsubstansen ej överstiger 70 procent.
Företes ej dylik försäkran, drabbe kostnaden för behöflig undersökning importören.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25
april 1913.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern STAAFF,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve EHRENSVÄRD,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
BERG,
BERGSTRÖM,
friherre ADELWÄRD,
PETRÉN,
STENSTRÖM,
LARSSON,
SANDSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet friherre Adelswärd anförde:

Historik.

Anmärkningarna i tulltaxan rörande »sirap och melass» hava sedan år 1896 undergått åtskilliga förändringar. I tulltaxan för nämnda år hade berörda bestämmelse följande lydelse:

»Därest ett och samma kolli innehåller särskilda sockerslag, underkastade olika tullavgifter, tillämpas den högre tullsatsen för hela innehållet».

I 1898 års tulltaxa fick anmärkningen emellertid nedanstående förändrade avfattning:

»Därest ett och samma kolli innehåller särskilda sockerslag, underkastade olika tullavgifter, tillämpas den högre tullsatsen för hela innehållet; skolande dock avseende ej fästas å stärkelsesocker eller stärkelse-sirup, som ingår i vanlig sirup av brun eller ljusbrun färg.»

Orsaken till denna förändrade lydelse av ifrågavarande bestämmelse torde vara att söka i ett av generaltullstyrelsen den 18 januari 1897 avgivet utlåtande. Med anledning av från en importör framställda klagomål rörande tullbehandling av en sirapsvara, framhöll styrelsen de stora praktiska olägenheter, som förekommit vid tullbehandling av sockersirap, sedan denna vara under de senaste åren börjat försättas med dextros. Till undvikande av dessa olägenheter föreslog styrelsen tvänne alternativa åtgärder. Antingen skulle tullen för stärkelsesirap nedsättas till samma belopp som för sirap eller, därest ett bibehållande av stärkelsesirapens höga tullskydd befundes nödvändigt för den inhemska industrien, skulle ifråga om stärkelsesocker och stärkelsesirap upphävas den eljest gällande bestämmelsen, att, då flera, olika tullbeskattade slag av socker inkomme i ett kolli, tullavgiften för hela innehållet skulle beräknas efter tullsatsen för det högst beskattade slaget av socker. Generaltullstyrelsens utlåtande remitterades till bevillningsutskottet vid 1898 års Riksdag, som tillstyrkte ett godkännande av det senare alternativet. Detta blev även Riksdagens beslut.

Det visade sig emellertid snart, att trots den sålunda vidtagna förändringen stora svårigheter vid tullbehandling av sirap och sirapsblandningar alltjämt kvarstodo. Det befanns omöjligt att vid tullbehandlingen utan undersökning utröna, huru stor kvantitet stärkelsesirap, som ingick i vanlig sirap, varjämte bestämmelsen om färgen på sirapen gav anledning till tvister. Ytterligare svårigheter uppstodo genom 1905 års sockerbeskattningsförordning, enligt vilken sirap, därest sockerhalten översteg en viss siffra, underkastades sockerskatt. Upprepade klagomål såväl från importörer av sirap som ock från utländska exportörer däröver, att samma slag av sirap, som förut förtullats såsom sirap efter en tull av 10 öre per kilogram, av vissa tullmyndigheter tullbehandlats såsom stärkelsesirap, dragande en tull av 23.5 öre per kilogram, föranledde framställning i ämnet vid 1911 års Riksdag. På hemställan av dess bevillningsutskott uppdrog Kungl. Maj:t åt generaltullstyrelsen att avgiva utlåtande i ämnet.

I detta utlåtande framhölls, att det enda sätt, varigenom kemiska undersökningar vid tullbehandling av sirap kunde undvikas, vore att fastställa samma tullsats för sirap, melass och stärkelsesirap. Härvid hade man emellertid att räkna med en annan svårighet, som komme att uppstå i de fall, då blandningar av sirap och stärkelsesirap infördes under namn av sirap, i det att sådana blandningar, utöver tullen, kunde komma att, på grund av gällande sockerbeskattningsförordning, beläggas med sockerskatt. I denna föreskrevs nämligen, att till socker ej skulle

räknas sirap eller melass, i vilka sockerhalten vore mindre än 70 procent av torrs substansens vikt, ävensom att sockerhalten skulle, i regel, utrönas genom direkt polarisation. Den direkt polariserande sockerhalten i ifrågasvarande blandningar skulle emellertid vanligen på grund av dextros- och dextrinhalten komma att överstiga 70 procent. Sålunda skulle ej ens med de nu ifrågasatta bestämmelserna undersökningar av importerad sirap kunna helt undvikas.

Den lösning av frågan, som av generaltullstyrelsen förordades, gick ut på fastställande av en viss maximiprocent av dextroshalt såsom villkor för tullbehandling såsom sirap, med iakttagande likväl av att denna procent ej sattes så hög, att varan komme att falla under bestämmelsen i lagen om beskattning av socker. De olika slagen av sirap borde, syntes det styrelsen, sammanföras i en gemensam anmärkning och maximihalten dextros bestämmas till högst 20 procent av sirapens torrs substans. För att i möjligaste mån undvika de med en kemisk undersökning förenade olägenheterna föreställde styrelsen sig, att ett av den utländska firman utfärdat och av svensk konsul i utskeppningsorten legaliserat certifikat, upptagande det ifrågasvarande partiets dextroshalt, beräknad i procent av torrs substansen, skulle kunna användas till ledning vid tullbehandlingen.

Med anledning av detta generaltullstyrelsens utlåtande anförde bevillningsutskottet i avgivet memorial, att ordalydelsen i anm. 1 under rubriken sirap näppeligen syntes innefatta annan begränsning i avseende på myckenheten av i varan ingående stärkelsesocker eller stärkelsesirap, än att denna ingrediens ej finge utgöra varans huvudbeståndsdel. Vid sådant förhållande syntes det icke utskottet tillräckligt att utan grundligare utredning inlåta sig på frågan om en begränsning av dextroshalten till viss procent; i varje fall saknade utskottet i den förebragta utredningen tillräcklig ledning för bedömande, huruvida de föreslagna 20 procenten vore den lämpliga gränsen. På grund härav hemställde utskottet, att Riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om verkställande av utredning av frågan, vilka förändringar i tulltaxan och sockerbeskattningsförordningen, som kunde vara påkallade för att på ett för importen såväl som för statskassan och den inhemska industrien tillfredsställande sätt ordna de avgifter, som åligga sirap och sirapsblandningar vid införsel från utlandet, samt för Riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Därjämte föreslog utskottet en provisorisk anordning, varigenom ur anm. 1 under rubriken sirap orden »av brun eller ljusbrun färg» uteslötes. Utskottets förslag blev av Riksdagen godkänt.

Med anledning därav erhöi i den från den 1 december 1911 gällande tulltaxan anmärkningen under rubriken »sirap och melass» följande förändrade lydelse:

»Å stärkelsesocker eller stärkelsesirap, som ingår i sirap, fästes icke avseende vid tullbehandlingen.»

Därjämte uppdrog Kungl. Maj:t den 16 juni 1911 åt generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen att gemensamt verkställa den av Riksdagen begärda utredningen. Jämlikt nådigt bemyndigande tillkallade ämbetsverken tre sakkunniga personer, nämligen en representant för vardera av socker- och stärkelseindustrierna samt en representant för handeln med sirap att deltaga i frågans behandling och tillsammans med en representant för vardera ämbetsverket verkställa den anbefallda utredningen. Vid dennas överlämnande uttalade ämbetsverken, dels sin anslutning till de sakkunnigas utlåtande, dels ock önskvärdheten av att de författningsändringar, som på grund därav eventuellt komme att vidtagas, ej måtte vinna tillämpning, förrän sirapfabrikanter och -importörer fått viss tid på sig att inrätta sig efter de nya förhållandena.

Utredning av särskilda sakkunniga.

De sakkunnigas utlåtande utmynnar i en hemställan från majoritetens sida om nedanstående förändringar av nu gällande bestämmelser i tulltaxan samt sockerbeskattningsförordningen:

Sakkunnigmajoritetens förslag.

»1:o). Anm. 1 under rubriken sirap och melass i nu gällande tulltaxa ändras sålunda:

»Å stärkelsesocker eller stärkelsesirap, som ingår i sirap, fästes ej avseende vid tullbehandlingen, därest varans halt av dextros + dextrin ej överstiger 10 procent av torrsubstansens vikt.

Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas av tillverkaren utfärdat certifikat, innehållande uppgift om att sirapens halt av dextros + dextrin ej överstiger 10 procent av torrsubstansens vikt.»

2:o) Under paragraf 1 i nu gällande sockerbeskattningsförordning intages följande anmärkning:

»Sirap, som blivit förtullad såsom sirap, är ej underkastad denna förordning.»

Den av de sakkunniga, vilken deltagit i ärendets behandling såsom representant för sirapshandeln, har i en särskilt avgiven reservation anmält en från majoritetens förslag i huvudfrågan avvikande mening

Reservantens förslag.

och i sådant hänseende föreslagit, att anm. 1 under rubriken sirap och melass i gällande tulltaxa må erhålla följande lydelse:

»Å stärkelsesocker eller stärkelsesirap, som ingår i sirap, fästes ej avseende vid tullbehandlingen, därest varans halt av dextros + dextrin ej överstiger 20 procent av sirapens vikt. Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas av tillverkaren utfärdat certifikat innehållande uppgift om, att sirapens halt av dextros + dextrin ej överstiger 20 procent av varans vikt.»

*Trustkommit-
terade.*

Över det sålunda avgivna utlåtandet har trustkommitterades yttrande inhämtats. På anförda skäl hava nämnda kommitterade föreslagit, att nedanstående bestämmelser i gällande tulltaxa och sockerbeskattningsförordning må erhålla följande ändrade lydelse:

1:o) Anm. 1 under rubriken »sirap och melass» i nu gällande tulltaxa:

»Å stärkelsesocker eller stärkelsesirap, som ingår i sirap, fästes ej avseende vid tullbehandlingen, därest varans halt av dextros + dextrin ej överstiger 20 procent av torrs substansens vikt.

Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas av tillverkaren utfärdat certifikat, innehållande uppgift om att sirapens halt av dextros + dextrin ej överstiger 20 procent av torrs substansens vikt.»

2:o) Under 1 § i nu gällande sockerbeskattningsförordning intages följande anmärkning:

»Sirap, som blivit förtullad såsom sirap, är ej underkastad denna förordning.»

*1913 års
Riksdag.*

Sedan de av generaltullstyrelsen och kontrollstyrelsen tillkallade sakkunniga avgivit sitt utlåtande och förslag, har innevarande års Riksdag på förslag av Kungl. Maj:t fastställt tullen på sirap till 5 öre per kilogram, att gälla från och med den 1 januari 1914.

Då nämnda sakkunnigas förslag var avgivet under förutsättning att tullsatsen å sirap utgjorde 10 öre per kilogram, har jag begärt de sakkunnigas uttalande, huruvida de ansåge någon ändring i det av dem avgivna förslaget erforderlig på grund av den beslutade tullsänkningen.

*Nytt utlåtande
av särskilda
sakkunniga.*

I anledning härav hava de sakkunniga avgivit efterföljande förslag till förändrade bestämmelser i anmärkningarna under rubrikerna 160—161 i tulltaxan, sådan den kommer att lyda från och med den 1 januari 1914.

		Kr. öre
158.	— — — — — — — — — — — —	
159.	— — — — — — — — — — — —	
160.	till färgen mörkare än nämnda standardnummer, även om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd	1 kg. —: 08
	<i>Anm. 1.</i> Sockerlösningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, hänföras allt efter sin beskaffenhet till sirap eller till honung, försåvitt de ej på grund av särskilda bestämmelser i anmärkningarna till sirap och melass hänföras till annan rubrik i tulltaxan.	
	<i>Anm. 2.</i> Socker, kommande från land, som beviljar premier för tillverkning eller utförsel av sådan vara, belägges med en tilläggsavgift till den allmänna tullsatsen i enlighet med vad särskilt är stadgat.	
	<i>Anm. 3.</i> Om ursprungsbevis för utländskt socker gäller vad därom är särskilt stadgat.	
	<i>Anm. 4.</i> Då socker, även sådant i upplöst eller flytande tillstånd, från tullverket utlämnas till fritt bruk, skall jämte tullavgiften erläggas sockerskatt enligt vad därom är särskilt stadgat.	

161. Sirap och melass ..... 1 kg. —: 05

Anm. 1. Sockerlösningar, sirap och sirapsblandningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, ej till honung hänförliga, färglösa eller med en askhalt ej överstigande 1.2 procent av torrsubstansens vikt eller med en halt av dextros + dextrin överstigande 10 procent av torrsubstansens vikt, tullbehandlas såsom stärkelse-sirap.

Anm. 2. Sockerlösningar, sirap och sirapsblandningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, ej till honung hänförliga, icke färglösa, med en askhalt överstigande 1.2 procent av torrsubstansens vikt, samt med en halt av dextros + dextrin ej överstigande 10 procent av torrsubstansens vikt, draga, därest de till färgen äro ljusare än genom särskilda bestämmelser fastställt normalprov, den för socker, oraffinerat, till färgen mörkare än nr 18 av den i världshandeln gällande holländska standard stadgade tullsats, dock

utan tillämpning av bestämmelsen i anm. 2 under rubr. 160.

Anm. 3. Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas av tillverkaren på tro och heder avgiven försäkran, att varan i torrsubstansen håller mindre än 70 procent direkt polariserat socker, att askhalten överstiger 1.2 procent av torrsubstansens vikt och att halten av dextros + dextrin ej överstiger 10 procent jämväl av torrsubstansens vikt. Företes ej dylik försäkran, drabbe kostnaden för behövlig undersökning importören.

Till stöd för detta förslag hava de sakkunniga anfört:

»Såsom sirap hava sedan flera år tillbaka importerats mer eller mindre rena sockerlösningar, vilka blott undergått s. k. inversion, varigenom kristallisationsförmågan blivit väsentligen minskad.

Här torde vara på sin plats att redogöra för vad som egentligen menas med sirap, och varutav de varor bestå, som för närvarande importeras under namn av sirap. Den verkliga sirapen är den moderlut, som vid kolonialsockerraffinaderierna uppstår, sedan allt kristalliserbart socker utkristalliserat. Den är till färgen mörkbrun, men kan genom en stark benkolsfiltration göras ljusbrun. Man torde således kunna antaga, att all brun sirap, som importeras, är verklig sirap. Annorlunda förhåller det sig med den ljusa sirapen. Denna består av en blandning av verklig sirap med inverterad sockerlösning samt med stärkelsesirap. Då allmänheten ansåg sirapen renare ju ljusare den var, föranledde konkurrensen mellan sirapstillverkarne en strävan hos producenterna att överbjuda varandra i tillverkningen av ljus sirap, vilket skedde genom tillsättning i allt större skala av inverterade sockerlösningar. För närvarande torde ofta förekomma sirap, som till allra största delen består av ren inverterad sockerlösning.

Så länge tullen var 10 öre ansågs ej behöfligt att göra någon restriktion för inverterade sockerlösningar, utan blott för en onödigt stor tillsats av glykos i sirapen. Med 5-öres tull åter blir frestelsen att importera inverterade sockerlösningar vida större.

Det är sålunda att förutse, att lösningar av utländskt socker under namn av sirap framdeles komma att starkt inkräkta på förbrukningen av det inhemska sockret. Ett dylikt intrång på den inhemska sockermarknaden, varigenom den på grund av tullsänkningen å socker i utsikt ställda ökade förbrukningen av denna vara skulle väsentligt motarbetas, bör naturligen ej blott för sockerindustrin och betodlingen, utan även för staten, på grund av minskad tull och sockerskatt, medföra betydande olägenheter. Den vidtagna sänkningen av sirapstullen gör följaktligen en reglering av införseln av sockerlösningar under namn av sirap oavvisligen nödvändig.

De kategorier av sockerlösningar, rörande vilka ändrade bestämmelser i nu gällande tulltaxa synas böra införas, äro dels lösningar av uteslutande raffinadsocker, mer eller mindre inverterade, dels numera under namn av sirap gående blandningar av inverterat socker med verklig sirap. Beträffande de förstnämnda synes på grund

av dessa lösningars höga renhet och uteslutande användning i stället för raffinerat socker, några principiella betänkligheter mot deras beläggande ej blott med raffinadtull, utan även med sockerskatt, icke förefinnas. På grund härav skulle dessa lösningar från 1 januari 1914 draga en avgift av $11 + 16 = 27$ öre per kilogram. För att undgå de för en dylik behandling nödvändiga förändringarna i nu gällande sockerbeskattningsförordning, synes emellertid de ifrågavarande lösningarna lämpligen böra hänföras till stärkelsesirap. En tullbehandling som honung torde visserligen varit fullt lika motiverad; då emellertid tillsatsen av glykos till sockerlösningar och sirap i vissa fall kan föranleda, att dessa vid förtullningen hänföras till stärkelsesirap, har detta föreslagits även här. Avgifterna å desamma bliva visserligen härigenom något lägre än om de behandlats som raffinerat socker, nämligen 23.5 öre, men då denna avgift är fullt tillräcklig att förhindra intrång från dylika lösningar på den inhemska sockermarknaden, torde några betänkligheter mot en sådan tullbehandling knappast kunna göras.

Askhalten hos dessa lösningar utgör i regel endast några få tiondels procent och understiger under normala förhållanden 1 procent av lösningens vikt. En lägre askhalt än en procent, motsvarande 1.2 procent av torrsubstansens vikt, medför sålunda i varje fall en tullsats av 23.5 öre per kilogram. Överstiger askhalten 1.2 procent, blir för tullbehandlingen avgörande, huruvida lösningen är färglös eller färgad, i det att en färglös inverterad sockerlösning, med en askhalt överstigande 1.2 procent av torrsubstansens vikt, fortfarande hänföres till stärkelsesirap.

Denna senare bestämmelse är nödvändig på den grund, att en avsiktlig ökning av askhalten till över 1.2 procent är tänkbar, varigenom en i övrigt ren och färglös, inverterad sockerlösning skulle komma att draga en lägre tullsats.

Den andra kategorien av sockerlösningar, beträffande vilka ändrade tullbestämmelser äro av nöden, nämligen under namn av sirap gående blandningar av inverterat socker med verklig sirap, karakteriseras i kemiskt avseende genom en något högre askhalt än som förefinnes hos de förut nämnda sockerlösningarna. I dessa blandningar uppgår sålunda askhalten i varje fall till över 1.2 procent av torrsubstansens vikt. Såväl med avseende på renhet som färg intaga dessa lösningar en mellanställning mellan de förut omnämnda sockerlösningarna och verklig sirap. De äro sålunda visserligen färgade, men likväl av vida ljusare färg än verklig sirap. Till denna kategori bör följaktligen hänföras alla färgade lösningar av socker, mer eller mindre inverterade, med en askhalt överstigande 1.2 procent av torrsubstansens vikt och ljusare än en viss bestämd färgton.

Beträffande de avgifter, som böra åläggas dessa sistnämnda produkter, är det påtagligt, att då de till avsevärd del och i de flesta fall i övertvägande mängd utgöras av raffinerat socker, eller socker, ljusare än nr 18 av den i världshandeln gällande holländska standard, desamma borde draga raffinadtull. Då emellertid denna från och med 1 januari 1914 utgör 11 öre per kilogram skulle en sådan tullbehandling medföra en ökning av den nuvarande tullsatsen, vilket ej torde vara lämpligt.

Under sådana förhållanden synes den avgift, som närmast kan ifrågakomma, vara tullsatsen å oraffinerat socker, till färgen mörkare än nr 18 av den i världshandeln gällande holländska standard, vilken tullsats från och med den 1 januari 1914 utgör 8 öre per kilogram. På grund av däri ingående invertsocker äro dessa produkter, emedan den genom direkt polarisation funna sockerhalten i torrsubstansen är mindre än 70 procent, enligt sockerbeskattningsförordningen fria från skatt.

Enligt tulltaxans bestämmelser kunde visserligen ifrågasättas, huruvida icke

vid sådan tullbehandling ursprungsbevis vore erforderligt. Ingenting synes emellertid hindra, att de ifrågavarande lösningarna hänföras till sockerhaltiga produkter, för vilka enligt Brysselkonventionen hittills ej fordrats ursprungsbevis.

Beträffande den färgton, som bör utgöra gränsen mellan dessa lösningar och verklig sirap, har densamma valts så, att endast de renare produkterna skulle träffas av tullsatsen 8 öre. Sirapsprov av sådan färg, att produkter, som äro ljusare än detsamma, draga denna högre tull, biläggas denna utredning.

Genom införande av denna tullsats åstadkommes en i förhållande till dessa produkters verkliga sammansättning och egenskaper vida riktigare tullbehandling, än som skulle komma dem till del, därest de skulle hänföras till sirap, varmed utslutande bör förstås avfallsprodukter vid framställning av raffinad och för vilka en lägre tullsats kan anses motiverad. Härmed skulle även den inhemska fabrikationen av dessa produkter erhålla ett tullskydd, som möjligen skulle kunna sätta densamma i stånd att fortsätta med sirapstillverkningen. Vid Svenska sockerfabriks-aktiebolagets raffinaderier har under verksamhetsåret $\frac{1}{8}$ 1911— $\frac{31}{7}$ 1912 tillverkats följande kvantiteter av sirap.

»Golden» sirap (ljus)	1,752,207 kg.
Mörk sirap	1,223,062 »
	<hr/>
	Summa 2,975,269 kg.

Den inhemska tillverkningen av sirap har sålunda under det ifrågavarande året, såsom även framhållits i den till bevillningsutskottets betänkande nr 21 gjorda reservationen, starkt ökats, och denna ökning kommer huvudsakligen å den ljusa sirapen.

En sänkning av tullen från 10 öre, vilken tullsats erbjudit en viss garanti mot import av utländskt socker i löst form, till 5 öre per kilogram skulle beröva den inhemska fabrikationen av ljus sirap det tullskydd, utan vilket densamma icke gärna kan utveckla sig.

Tullen å dylika, helt eller delvis inverterade sockerlösningar skulle sålunda komma att sättas till 8 öre per kilogram. Om härigenom en utsträckt tillverkning därav inom landet möjliggöres, skulle detta ej blott för betodlingen, utan även för stärkelseindustrin och potatisodlingen, på grund av möjligheter till ökad avsättning av glykos, vara av den allra största betydelse.

Beträffande den i hithörande produkter tillåtna mängden dextros + dextrin hava undertecknade ej funnit anledning frångå den i utredningen av den 1 oktober 1912 framlagda uppfattningen.

Till lättnad vid tullbehandlingen har i den föreslagna försäkran, utom den förut införda uppgiften rörande mängden dextros + dextrin även intagits föreskrift om uppgift å mängden polariserat socker i torrs substansen ävensom om askhalten. Försäkrans ändrade lydelse gör det i föregående utredning framlagda förslaget om införande i sockerbeskattningsförordningen av anmärkningen:

»Sirap, som blivit förtullad såsom sirap, är ej underkastad denna förordning»,
överflödig, varför densamma bör utgå.»

Den av de sakkunniga, som deltagit i ärendets behandling såsom representant för sirapshandeln, har ej heller biträtt de sakkunnigas nyss återgivna förslag, utan för sin del framställt följande förslag till ändrad lydelse av anmärkningarna under tulltaxans rubrik 161, sirap och melass:

*Reservation
vid de sak-
kunnigas
senare för-
slag.*

»Anm. 1. Sockerlösningar, sirap och sirapsblandningar, vilka i torrsubstansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, ej till honung hänförliga, färglösa eller med en askhalt, ej överstigande 1 procent av sirapens vikt eller med en halt av dextros + dextrin, överstigande 20 procent av sirapens vikt, tullbehandlas såsom stärkelse-sirap.

Anm. 2. Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas av tillverkaren utfärdat certifikat, innehållande uppgift därom, att varan i torrsubstansen håller mindre än 70 procent direkt polariserat socker, att askhalten överstiger 1 procent av sirapens vikt och att halten av dextros + dextrin ej överstiger 20 procent jämväl av sirapens vikt. Företes ej certifikat, drabbar kostnaden för behövlig undersökning importören.»

Reservanten har därjämte föreslagit, att i sockerbeskattningsförordningen skulle intagas en bestämmelse av innehåll, att »sockerlösningar, färglösa eller med en askhalt, ej överstigande 1 procent av lösningens vikt ej må från sockerfabrik utföras».

Till stöd för sitt förslag har reservanten anfört bland annat:

»Genom den beslutade tullsänkningen å sirap har intet inträffat, som kan föranleda mig att frågå min i oktober 1912 reservationsvis framlagda avvikande mening, att en tillåten högsta halt av 20 procent dextrin + dextros i sirap, beräknad av sirapens egen vikt, bör fastställas.

I fråga om de rena inverterade sockerlösningarna, d. v. s. de färglösa eller de med en askhalt under 1 procent av lösningens vikt, är jag naturligtvis — — — enig med majoriteten beträffande införandet av en prohibitiv tullsats, men skulle jag hellre sett, att dessa sockerlösningar förts till honung, varifrån de ofta ej kemiskt kunna skiljas.

Genom de föreslagna bestämmelserna har man visserligen skyddat statskassan mot förlust, förorsakad genom eventuell import av flytande socker, men just genom dessa bestämmelser har man möjliggjort för de inhemska sockerfabrikerna att genom utsläppande i marknaden av *inverterade rena* sockerlösningar undandra statsverket skatt för det använda sockret, och anser jag därför det vara nödvändigt, att i sockerbeskattningsförordningen införes förbud för utförsel av dylika rena lösningar från fabrikerna.

Enligt min mening kunna de föreslagna åtgärderna blott utgöra ett provisorium, i avvaktan på en grundlig omarbetning av bestämmelserna i sockerbeskattningsförordningen, ty det är teoretiskt vidrigt,

att tullbehandla rena sockerlösningar som något annat än socker,

att graden av invertering, en sak som blott kan utrönas genom ingående kemisk analys, skall bestämma, om en ren sockerlösning skall draga skatt eller icke, om den skall tullbehandlas som socker eller som stärkelsesirap,

att tillsatsen av ett ämne som stärkelsesirap, som ej faller under sockerbeskattningsförordningen, skall kunna göra en annars skattefri lösning eller sirap skattepliktig, och

att en ytterligare ökning av stärkelsesirapstillsatsen åter skulle kunna göra lösningen eller sirapen skattefri,

o. s. v.

 Då de sakkunniga föreslagit, att den ljusa sirapen, vilken numera utgör största delen av importen, skulle utsättas för en tullförhöjning av 3 öre per kilogram, synes det mig som de ej haft tillräcklig respekt för Riksdagens nyligen fattade beslut, och ej heller att de anfört någon tillfyllestgörande motivering för sina förslag.

När Riksdagen beslöt att nedsätta tullen på handelsvaran sirap (sirapstullen), vilken enligt bevillningsutskottets betänkande huvudsakligen hade karaktär av finanstull, till förmån för konsumenterna av varan, kan det enligt min mening ej vara till statens fördel, att för beredande av en ökad inkomst till sockerbolaget av minst 50,000 kronor, åter belasta konsumenterna med dessa 50,000 kronor jämte ytterligare cirka 300,000 kronor (ökad tull å cirka 10,000,000 kilogram ljus importerad sirap) och vill jag nu övergå att punkt för punkt bemöta majoritetens motivering i denna fråga.

Enligt uppgift vid de sakkunnigas sammanträden i höstas, hade då tills dato icke förekommit någon märkbar import av rena sockerlösningar, men nu påstår utan vidare majoriteten, att import härav pågått sedan flera år tillbaka.

Att sänkningen av sirapstullen skulle möjliggjort import av rena inverterade sockerlösningar, är ej med verkligheten överensstämmande. Som av det nyligen i Malmö gjorda importförsöket framgår, går det lika bra att importera med den nuvarande 10-öressirapstullen. Denna trafik med rena sockerlösningar måste hindras oberoende av om sirap vore belagd med till exempel 15 öres tull eller tullfri. Felet är som jag tidigare anfört sockerbeskattningsförordningens och alls icke tull-sänkningens.

Farhågorna, att sirapsimporten skulle på grund av tullnedsättningen ökas och göra intrång på den inhemska sockermarknaden, hava intet egentligt fog för sig. Statistiken visar nämligen tydligt, att konsumtionen av sirap varit konstant år efter år antingen det varit mörk eller ljus sirap som konsumerats, oberoende av om sirapsprisen varit höga eller låga i förhållande till sockerpriserna (priserna på dessa artiklar följas nämligen ej helt åt). Av ovanstående framgår, att sirapen fyller ett visst konsumtionsbehov i landet i stort sett oberoende av sockerbehovet. Då härtill kommer, att sockerpriset på grund av tullsänkningen den 1 januari 1914 nedsattes med 3 öre (den 1 januari 1916 med 4 öre) sker ju med en sirapstull av 5 öre ingen större förskjutning å de inbördes priserna på sirap och socker.

Uppdelningen av sirap i mörkare och ljusare, som majoriteten föreslår, är nog praktiskt taget så gott som omöjlig att genomföra, och vore de sakkunniga i våras och i höstas eniga om att detta ej låte sig göra. Beroende på bland annat

att färgen ofta ändrar sig under inflytande av ljus och luft,
 att färgen ter sig betydligt ljusare om något socker utkristalliserar,
 att nyanserna äro så olika från rent rött till rent gult och kan det ju vara
 rent orimligt att påstå en viss röd färg vara lika ljus som en viss gul, allra helst
 om ljusheten skall bestämmas efter en brun standard.

Att då nu som de sakkunniges majoritet gjort på rent spekulativa grunder
 föreslå en dylik gräns utan att anställa verkliga ingående försök kan jag ej finna
 vara någon bindande motivering för deras förslag.

Beträffande vad som bör hänföras till sirap säger majoriteten å sid. 4 rad 4:
 »sirap, varmed uteslutande bör förstås avfallsprodukter vid framställning av raffi-
 nad» och tillägges »och för vilka en lägre tullsats kan anses motiverad».

Nu är det emellertid så att dessa importerade ljusa siraper, (med bortseende
 från glykosen) nästan uteslutande bestå av dylika avfallsprodukter. Grundbestånds-
 delen i sirapsblandningen är kemiskt blekta avloppssiraper, vartill satts inverterade
 lösningar av avfallsprodukter (lägre sockerkvaliteter) vid raffinaderierna, vilket även
 framgår av dessa sirapers askhalt.

Av det ovan anförda framgår, att det ej föreligger några övertygande skäl
 att införa en dylik tullgräns och belägga de ljusare siraperna (d. v. s. största delen
 av importen) med en extra tullsats av 3 öre.

På den korta tid av 4 dagar, som stått mig till buds, har jag kunnat kon-
 statera, att från tre raffinaderier i England såldes i fjol till Sverige sammanlagt
 minst 6,000,000 kg. sirap av en färg lika med eller ljusare än bilagda prov R. IIII,
 vilket är ljusare än den föreslagna standarden.

Det är ett livsvillkor för köpmännen med socker och sirap att ej komma i
 fullständigt beroende av ett monopolbolag, ty så länge sirapshandeln är fri, d. v. s.
 import möjlig, måste monopolbolaget i socker dock visa köpmännen något tillmöt-
 tesgående för att bliva av med sin sirap, men vore det även monopol för det Svenska
 sockerbolaget på sirapsmarknaden kunde detta bolag i stor utsträckning misshandla
 köpmännen. Dessa voro då berövade ett av sina bästa försvarsmedel mot bolaget
 och nästan fullkomligt på nåd och onåd överlämnade åt sockertrustens godtycke.

Hur de nödiga bestämmelserna än avfattas, anser jag, att en alldeles särskild
 uppmärksamhet bör riktas på, att ej i författningarna göres någon ändring, vari-
 genom sockerbolagets monopolställning utsträcker att även omfatta den hittills fri-
 stående sirapshandeln.

Jag har härmed redogjort för den utredning, som hittills blivit verk-
 ställd i anledning av 1911 års Riksdags förenämnda skrivelse angående
 ordnandet av de avgifter, som åligga sirap och sirapsblandningar vid
 införsel från utlandet.

Innan emellertid denna fråga i hela dess vidd kan överskådas,
 erfordras enligt min mening ytterligare undersökning i vissa avseenden.

Departements-
 chefen.

Särskilt gäller detta frågan om den halt av stärkelsesirap, som vanlig sirap skall få hålla för att tullbehandlas som sådan.

Då jag nu går att tillråda Kungl. Maj:t att göra framställning redan till innevarande års Riksdag i ämnet, är det därför endast viss del av frågan, som jag med framställningen åsyftar.

Jag anser till en början, att nyssberörda fråga om stärkelsesirapshalten i sirap nu icke bör komma under slutlig prövning, utan att härmed må anstå till tiden för början av nästkommande års Riksdag, då ytterligare behöflig utredning torde föreligga. Jag kan alltså nu lämna å sido såväl de sakkunnigas första förslag som trustkommitterades däröver avgivna utlåtande.

Vad de sakkunniga i sitt senare förslag ifrågasatt i syfte, att sirap och sirapsblandningar under vissa förutsättningar skola tullbehandlas såsom stärkelsesirap eller oraffinerat socker, till färgen mörkare än nr 18 av den i världshandeln gällande holländska standard, torde icke kunna bliva föremål för den nu församlade Riksdagens avgörande, utan att i verkligheten ändring sker i det beslut om sänkning av sirapstullen, som innevarande år redan fattats av Riksdagen.

Förslag i förevarande punkt torde alltså ej heller böra nu framläggas för Riksdagen.

Däremot synas, enligt vad utredningen i dess senaste skede givit vid handen, redan nu böra meddelas erforderliga förtydligande bestämmelser, för att sockerlösningar, som i själva verket äro att anse såsom socker, icke må varda tullbehandlade som sirap.

Rätteligen böra dessa sockerlösningar såväl i skatte- som tullhänseende behandlas såsom socker; och torde detta syftemål tillsvidare kunna vinnas därigenom, att i särskild, av Riksdagen antagen förordning bestämmes, att vissa sockerlösningar skola med avseende å de avgifter, som skola åligga dem, vara underkastade sockerskatteförordningen samt att i anslutning härtill under rubriken 160, socker, i tulltaxan införes en anmärkning i syfte att enahanda sockerlösningar i tullbehandlingshänseende komma att hänföras till socker.

De sockerlösningar, för vilka dessa bestämmelser böra bliva gällande, äro närmast de, som — bortsett från sirap och sirapsblandningar — avses i anm. 1 under rubriken 161, sirap och melass, i de sakkunnigas senare förslag.

Med hänsyn till vad jag förut anfört, skulle dock icke någon fordran på viss halt av dextros + dextrin hos dessa lösningar nu komma i fråga.

Därjämte torde enligt en promemoria av överingenjör Å. G. Ek-

strand askhalten böra bestämmas till 1.3 procent i stället för av sakkunnige föreslagna 1.2 procent av torrs substansens vikt. Den nämnda promemorian är av följande lydelse:

»Askhalten av inverterade sockerlösningar beror dels på sockrets beskaffenhet, dels på mängden och beskaffenheten av den till invertering använda syran, dels slutligen på beskaffenheten av det till syrans neutralisering använda alkali't och kan därför växla inom rätt vida gränser. Kommitterade hava trots sig finna att inverterade sockerlösningar, vari askhalten ej överstiger 1.2 procent av torrs substansen, borde anses som mycket fin kvalitet, men genom efteråt bekantgjorda undersökningar har det visat sig, att askan i till synes samma kvalitet kan uppgå till närmare 1.3 procent av torrs substansen, vadan det torde vara skäl att sätta askgränsen vid 1.3 procent hos här avsedda, finare sockerlösningar.»

Lösningarna böra alltså i bestämmelserna karaktäriseras sålunda:

»sockerlösningar, vilka i torrs substansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, ej till honung hänförliga, färglösa eller med en askhalt ej överstigande 1.3 procent av torrs substansens vikt».

Anm. 1 under tulltaxerubriken 160 lyder nu sålunda:

»Sockerlösningar, vilka i torrs substansen hålla mindre än 70 procent polariserat socker, hänföras allt efter sin beskaffenhet till sirap eller honung».

Denna anmärkning skulle enligt vad jag nu ifrågasätter komma att lyda sålunda:

»Sockerlösningar, vilka i torrs substansen hålla mindre än 70 procent direkt polariserat socker, ej till honung hänförliga, färglösa eller med en askhalt ej överstigande 1.3 procent av torrs substansens vikt, hänföras till raffinerat socker. Övriga sockerlösningar, vilka i torrs substansen hålla mindre än 70 procent polariserat socker, hänföras alltefter sin beskaffenhet till sirap eller honung».

Till ledning vid tullbehandlingen torde, såsom också sakkunniga i sitt senare förslag ifrågasatt, böra avlämnas på tro och heder avgiven försäkran om vissa lösningars egenskaper. En sådan försäkran erfordras uppenbarligen allenast, då avsett är att få en lösning tullbehandlad såsom sirap.

Bestämmelsen härom bör därför inflyta i en anmärkning under tulltaxerubriken 161, sirap och melass, som skulle komma att lyda sålunda:

»Till ledning vid tullbehandlingen skall avlämnas en av tillverkaren på tro och heder avgiven försäkran, att sirapens askhalt över-

stiger 1.3 procent av torrsubstansens vikt samt att den genom direkt polarisation bestämda sockerhalten i torrsubstansen ej överstiger 70 procent.

Företes ej dylik försäkran, drabbe kostnaden för behöflig undersökning importören.»

Med fordran att ifrågavarande sockerlösningar skola innehålla högst 70 procent polariserat socker vinner man ock, enligt vad en av överingenjören Ekstrand i ämnet gjord utredning synes giva vid handen, en viss garanti för att samma lösningar icke innehålla över 20 procent dextros + dextrin. Överingenjören Ekstrand anför härom i en särskild promemoria, bland annat, följande:

»Därjämte torde den föreslagna bestämmelsen verka reglerande på tillsatsen av stärkelsesirap till sirapen i så måtto, att blott vid en jämförelsevis hög halt av invertsocker en större tillsats av stärkelsesirap är förenlig med stadgandet ifråga. Till belysning av detta förhållande må här anföras ett par sammanställningar:

I. Antag att sirapen håller: 20 procent vatten,	
5 » salter,	
20 » dextros+dextrin,	
25 » sackaros (rörsocker)	
30 » invertsocker,	
	100

Med de vanligen antagna vridningstalen:

nämligen för dextros+dextrin (torrsubstansen i stärkelsesirap) +	134.0°
» sackaros	+ 66.6°
» invertsocker	— 20.0°

kommer denna sirap att hålla en genom direkt polarisation uttrönt sockerhalt i torrsubstansen av omkring 67 procent.

II. Antag åter, att sirapen håller 20 procent vatten,	
5 » salter,	
5 » dextros+dextrin,	
50 » sackaros,	
20 » invertsocker,	
	100

så blir sockerhalten i torrsubstansen även här omkring 67 procent.

I de allra flesta i handeln förekommande sirapstyper torde förhållandet mellan sackaros och invertsocker röra sig mellan gränserna i de anförda exemplen, respektive $\frac{25}{30}$ och $\frac{50}{20}$, och därav torde man vara berättigad till den slutsatsen, att en tillsats av mer än 20 procent

dextrin+dextros förutsätter en alldeles ovanligt hög halt av invertsocker, om nämligen villkoret av högst 70 procent polariserat socker i torrsubstansen skall uppfyllas.»

Om sålunda, som det vill synas, berörda sockerlösningar, vilka äro avsedda att tullbehandlas såsom sirap, i regel icke kunna hålla mera än 20 procent dextros+dextrin, lärer, under förutsättning att en anmärkning av nyss angivna lydelse införes under tulltaxerubriken 161, sirap och melass, den nu till samma rubrik hörande anmärkningen kunna uteslutas ur tulltaxan.

De nu av mig ifrågasatta bestämmelserna torde böra träda i kraft snarast möjligt, i följd varav Riksdagens bemyndigande torde inhämtas för Kungl. Maj:t att förordna om tiden för deras ikraftträdande.

Sedan departementschefen härefter uppläst inom finansdepartementet utarbetade förslag till

dels förordning angående beskattning av vissa sockerlösningar,

dels ock ändrad lydelse av anm. 1 under rubriken 160, socker, ävensom av anm. under rubriken 161, sirap och melass, i gällande tulltaxa,

hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen antaga samma förslag att gälla från den dag Kungl. Maj:t bestämde.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna sitt bifall; och skulle proposition till Riksdagen avlästas av den lydelse, bilaga litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Schumacher.
